

唯識三十頌 trimsīkāvijñaptikārikāḥ (共30偈)

偈數	梵文	漢譯
1	ātmadharmopacāro hi vividho yaḥ pravartate vijñānapariṇāme 'sau pariṇāmaḥ sa ca tridhā	由假說我法 有種種相轉 彼依識所變 此能變唯三
2	vipāko mananākhyāśca vijñaptirviśayasya ca tatrālayākhyam vijñānam vipākaḥ sarvabijakam	謂異熟思量 即了別境識 初阿賴耶識 異熟一切種
3	asamviditakopādīsthānavijñaptikam ca tat sadā sparśamanaskāravitsamjñācetanānvitam	不可之執受 處了常與觸 作意受想思 相應唯捨受
4	upekṣā vedanā tatrānivṛttāvyaḥkrtaṁ ca tat tathā sparśādayastacca vartate srotasaughavat	是無覆無記 觸等亦如是 橫轉如暴流 阿羅漢位捨
5	tasya vyāvṛttirarhatve tadāśritya pravartate tadālambarṁ manonāma vijñānam mananātmakam	次第二能變 是識名末那 依彼轉緣彼 思量為性相
6	kleśaiścaturbhiḥ sahitam nivṛttāvyaḥkrtaih sadā ātmadrṣṭyātmamohātmanānātmasnehasamjñitaih	四煩惱常俱 謂我癡我見 並我慢我愛 及餘觸等俱
7	yatrajastanmayairanyaiḥ sparśādyaiścārhatō na tat na nirodhasamāpattau mārge lokottare na ca	有覆無記攝 隨所生所繫 阿羅漢滅定 出世道無有
8	dvitiyaḥ pariṇāmo 'yam tṛtīyaḥ śaṅvidhasya yā viśayasyopalabdhiḥ sā kuśalākuśalādvayā	次第三能變 差別有六種 了境為性相 善不善俱非
9	sarvatragairviniyataih kuśalaiścaitasairasau samprayuktā tathā kleśairupakleśaistrivedanā	此心所遍行 別境善煩惱 隨煩惱不定 皆三受相應
10	ādyāḥ sparśādayaśchandādhimokṣasmṛtayaḥ saha samādhidhībhyām niyataḥ śraddhātha hrīrapatrapā	初遍行觸等 次別境謂欲 聖解念定慧 所緣事不同
11	alobhādi trayam vīryam praśrabdhiḥ sāpramādikā ahimsā kuśalāḥ kleśā rāgapratighamūḍhayaḥ	善謂信慚愧 無貪等三根 勤安不放逸 行捨及不害
12	mānadṛgvicikitsāśca krodhopanahane punaḥ mrakṣaḥ pradāśa irṣyātha mātsaryam saha māyayā	煩惱謂貪瞋 癡慢疑惡見 隨煩惱謂忿 恨覆惱嫉慳
13	śāṭhyaṁ mado 'vihimsā hrīratrapā styānamuddhavaḥ āśraddhyamatha kauśīdyaṁ pramādo muṣitā smṛtiḥ	誑諂與害驕 無慚及無愧 掉舉與昏沉 不信並懈怠
14	vikṣepo 'samprajanyam ca kaukṛtyam middhameva ca vitarkaśca vicāraścetyupakleśā dvaye dvidhā	放逸及失念 散亂不正知 不定謂悔眠 尋伺二各二
15	pañcānām mūlavijñāne yathāpratyaṃyamudbhavaḥ vijñānānām saha na vā taraṅgāṅām yathā jale	依止根本識 五識隨緣現 或俱或不俱 如濤波依水
16	manovijñānasambhūtiḥ sarvadāsamjñīkādrte samāpattidvayānmiddhānmūrchanādapyacittakāt	意識常現起 除生無想天 及無心二定 睡眠與悶絕
17	vijñānapariṇāmo 'yam vikalpo yadvikalpyate tena tannāsti tenedaṁ sarvaṁ vijñaptimātrakam	是諸識轉變 分別所分別 由此彼皆無 故一切唯識

18	sarvabijam hi vijñānaṃ pariñāmastathā tathā yātyanyonyavaśād yena vikalpaḥ sa sa jāyate	由一切種識 以輾轉力故	如是如是變 彼彼分別生
19	karmaṇo vāsanā grāhadvayavāsanayā saha kṣiṇe pūrvavipāke 'nyadvipākaṃ janayanti tat	由諸業習氣 前異熟既盡	二取習氣俱 復生餘異熟
20	yena yena vikalpena yadyad vastu vikalpyate parikalpita evāsau svabhāvo na sa vidyate	由彼彼遍計 此遍計所執	遍計種種物 自性無所得
21	paratantrasvabhāvastu vikalpaḥ pratyayodbhavaḥ niṣpannastasya pūrveṇa sadā rahitatā tu yā	依他起自性 圓成實於彼	分別緣所生 常遠離前性
22	ata eva sa naivānyo nānanyaḥ paratantrataḥ anityatādivad vācyo nādrṣṭe 'smin sa dṛśyate	故此與依他 如無常等性	非異非不異 非不見此彼
23	trividhasya svabhāvasya trividhām niḥsvabhāvatām saṃdhāya sarvadharmāṇām deśitā niḥsvabhāvatā	即依此三性 故佛密意說	立彼三無性 一切法無性
24	prathamo lakṣaṇenaiva niḥsvabhāvo 'paraḥ punaḥ na svayaṃ bhāva etasyetyaparā niḥsvabhāvatā	初即相無性 後由遠離前	次無自然性 所執我法性
25	dharmāṇām paramārthaśca sa yatastatathāpi saḥ sarvakālaṃ tathābhāvāt saiva vijñaptimātratā	此諸法聖義 常如其性故	亦即是真如 即唯識實性
26	yāvadvijñaptimātratve vijñānaṃ nāvatiṣṭhati grāhadvayasyānuśayastāvanna vinivartate	乃至未起識 於二取隨眠	求住唯識性 猶未能伏滅
27	vijñaptimātramevedamityapi hyupalambhataḥ sthāpayannagrataḥ kiṃcit tanmātre nāvatiṣṭhate	現前立少物 以有所得故	謂是唯識性 非實住唯識
28	yadālamanaṃ vijñānaṃ naivopalabhate tadā sthitam vijñānamātratve grāhyābhāve tadagrahāt	若時於所緣 爾時住唯識	智都無所得 離二取相故
29	acitto 'nupalambho 'sau jñānaṃ lokottaraṃ ca tat āśrayasya parāvṛttirdvidhā dauṣṭhulyahānitaḥ	無得不思議 捨二粗重故	是初世間智 便證得轉依
30	sa evānasravo dhāturacintyaḥ kuśalo dhruvaḥ sukho vimuktikāyo 'sau dharmākhyo 'yaṃ mahāmuneḥ	此即無漏界 安樂解脫身	不思議善常 大牟尼名法

trimsikavijnaptikarikāḥ samāptāḥ || ||
kṛtiriyamācāryavasubandhoḥ || ||